Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

Mariborski Večernik »JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 159 Maribor, pondeljek 16. julija 1928

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon: Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zastoj v krizi

Maribor, 16. julija.

Mandatar krone g. general Hadžič je dokončal razgovore s predstavniki posameznih političnih skupin že pred 2 dnevi ter je včeraj 15. tm. poročal o svojih utisih kralju. Vendar pa se reševanje krize odnosno imenovanje nove vlade ni po maknilo tudi včerajšnji dan naprej, to pa iz razloga, ker pričakujejo v Beogradu prihoda našega londonskega poslanika g. Gjuriča, ki mu je v bodoči nevtralni vladi namenjena važna vloga. Glede mandata g. Hadžiča obstojajo namreč še vedno razna mnenja: dočim se na eni strani domneva, da bi naj bil g. Hadžič nosilec bodoče situacije [illegible] nevtralne vlade, ki naj izvede državo iz splošne krize in izvede nove svobodne volitve, se na drugi strani v izvestnih političnih krogih širi mnenje, da ima g. Hadžič samo nalogo, da z nevtralnimi osebami razčisti situacijo in potem predloži kroni osebo izven vojaških krogov, katera bi naj sestavila nevtralno vlado. Ta domneva ima svojo upravičenost v sigurnosti, da g. Hadžič ne bi mogel sestaviti nevtralne vlade, ki bi mogla delati s sedanjo skupščino. Ker pa noče staviti na kocko svoje politične avtoritete, pripravlja samo tla za vlado pod vodstvom druge osebe. Popolno jasnost v tem vprašanju bo prinesel šele prihod poslanika Gjuriča iz Londona, o katerem smatrajo, da bi v eventualni vladi g. Hadžiča prevzel dva važna resora in sicer zunanji in finančni, ali pa da bi on sam postal predsednik vlade ter obenenm prevzel še tudi ministrstvo za zunanje zadeve ali ministrstvo financ. G. Gjurič pride v Beograd jutri v torek in se bodo takrat začeli dogodki hitreje razvijati.

Medtem je g. Hadžič že pozval iz vseh delov države mnogo oseb, ki prihajajo v poštev kot člani nevtralne vlade. Iz Zagreba so se včeraj že odpeljali v Beograd gg. dr. Šilovič in dr. Stražnicki, oba vseučiliška profesorja, ter ravnatelj Prve Hrvatske Štedionice Plivelič. Kakor se poroča, so vsi trije izjavili, da stopijo v novo vlado samo pod pogojem, ako se sedanja skupščina več ne sestane. Ne dvomimo, da bodo enake izjave podali tudi vsi drugi, ki so bili poklicani iz prečanskih krajev.

Vukičevič in njegova ožja okolica še tudi sedaj ne mirujejo in skušajo v zadnjem hipu storiti vse, da onemogočijo sestavo nevtralne vlade, ki bi naj razpustila sedanjo skupščino in razpisala nove volitve. Njihova besna gonja gre v tej meri, da na eni strani naproti Srbstvu diskreditirajo Kmečko-demokratsko koalicijo, na drugi strani pa vržejo seme razdora v vrste te koalicije. Vendar pa izgleda, da so tudi v teh krogih že izgubili nado, da bi se mogla situacija povrniti še v njihove roke. To je sklepati iz dejstva, da je Vukičevič imel včeraj s svojimi ožjimi pristaši konferenco, na kateri je predložil organizacijo vseh prečanskih poslancev radikalov in tudi drugih izven Kmečko-demokratske koalicije ter zemljoradnikov. G. Vukičevič hoče s to organizacijo napraviti program, ki bi bil v korist prečanskim krajem. Ta organizacija bi razvila odločno borbo na eni strani proti članom glavnega odbora stranke, ki so skoro vsi kandidirali v prečanskih krajih, na drugi strani pa proti Kmečko-demokratski koaliciji. Iz organa glavnega odbora NRS je razvidno, da so se odnošaji med Vukičevičem in glavnim odborom zopet znatno zaostrili. Ker so se pozicije g. Vukičeviča s padcem njegovega režima zelo poslabšale, hoče sedaj s svojo organizacijo prečanskih poslancev te pozicije držati in utrditi. Zdi se pa, da je glavna tendenca akcije g. Vukičeviča ta, da si zasigura mandat v prečanskih krajih, ker ga v Srbiji skoro gotovo več ne dobi. Vukičevič ima baje tudi namen, da s svojo akcijo izpodbije tla akciji g. Svetozara Pribičeviča, t. j. združevanju prečanskih Srbov okoli njega odnosno v KDK, kar seveda pomeni veliko nevarnost za radikale v prečanskih krajev. Izgleda pa, da se Vukičeviču ne bo posrečilo niti eno niti drugo.

Prihod ministrskih kandidatov v Beograd

GENERAL HADŽIČ SE JE DANES PRIČEL POSVETOVATI S POSAMEZNIMI MINISTRSKIMI KANDIDATI. — PREČANSKI KANDIDATI ZAHTEVAJO ODLOČNO VOLITVE.

BEOGRAD, 16. julija. Z današnjim dnem je stopila vladna kriza v zaključni štadij. Kraljev mandatar, general Hadžić, je namreč pričel danes razpravljati z osebami, ki prihajajo v poštev za sestavo nove vlade. Razni gospodarski strokovnjaki in znanstveniki so bili že včeraj pozvani, da pridejo sigurno tekom današnjega dne v Beogradu. Z malimi izjemami so vsi že zbrani v Beogradu.

General Hadžić se je davi najprej posvetoval z dr. Jaškom Račićem, zdravnikom iz Splita, ki je najresnejši kandidat za resor ministrstva za narodno zdravstvo. Dr. Račić je bil pred tem sestankom na dvoru v avdijenci.

Nato je general Hadžić dve uri konferiral z dr. Pliverićem, namestnikom generalnega ravnatelja Prve hrvatske štedione v Zagrebu. Zatrjuje se, da je dr. Pliverić v kombinaciji za finančnega ministra. Po svojem sestanku s kraljevim mandatarjem je Pliverić izjavil novinarjem, da sta se z generalom Hadžićem samo posvetovala o položaju. Na izrecno vprašanje, ali bo stopil v nevtralno vlado, je Pliverić odgovoril, da o tem še ni bilo govora.

General Hadžić je po sestanku s Pliverićem odšel na dvor v avdijenco. Odhajajoč iz dvora, je novinarjem na vprašanje o situaciji izjavil: »Danes sem se pričel razgovarjati z ministrskimi kandidati. Doslej sem imel sestanke z dr. Račićem iz Splita in dr. Pliverićem iz Zagreba!«

»Ali sta stopila v Vaš kabinet?«

Hadžić: »O tem se še ni definitivno govorilo. Razpravljali smo samo o položaju.«

»Ali upate v uspeh? Kakšno je razpoloženje?«

Hadžić: »Zelo dobro!«

Za danes nikakor ni pričakovati definitivne odločitve glede sestave nove vlade. Popoldne se bo general Hadžić posvetoval še z ostalimi kandidati in bo po vsej verjetnosti šele v četrtek sestavil definitivno listo svojega kabineta.

Popoldne se bo vršila v kabinetu na čelnika, v ministrstvu za narodno zdravstvo, dr. Š t a m p a r j a, konferenca vseh prečanskih ministrskih kandidatov, da se dogovore glede enotnega stališča, glede značaja vlade in bodočega njihovega sodelovanja. **Kakor se zatrjuje v dobro informiranih krogih, odklanjajo vsi prečanski kandidati vsako nadaljno sodelovanje s sedanjo narodno skupščino in zahtevajo, da naj ima bodoča vlada značaj delovne volilne vlade, ki bo takoj odgodila parlament in razpisala nove volitve.**

Tajnosti atentata na Žiko Lazića

ATENTATOR ŠE VEDNO PRI ŽIVLJENJU IN ODKLANJA VSAKO IZJAVO. — ARETACIJE BOLGAROV V ZAGREBU.

BEOGRAD, 16. julija. Policijsko ravnateljstvo je po skrbni preiskavi ugotovilo, da je atentat na Žiko Lazića organiziral bolgarski izseljenec Gligorije Milčinov, bivajoč stalno v Zagrebu, ki ga je pridobil vodja makedonske revolucijonarne organizacije Vanče Mihajlov za teroristično akcijo proti uglednim osebnostim v naši državi. On je tudi izdal atentatorju nalog, da umori Lazića, sam pa je sedaj izginil brez sledu. Razkritje vsega skrivnostnega ozadja atentata samega, pa je silno otežkočeno, ker je atentator, čegar ime še vedno ni ugotovljeno, stalno v nezavesti in njegovo zaslišavanje torej nemogoče.

Ranjeni načelnik varnostne službe v notranjem ministrstvu, Žika Lazić, je izven vsake nevarnosti in bo že v nekaj dneh okreval.

Zanimivo pa je, da je bilo z zvezo z atentatom na Lazića aretiranih dosedaj v Zagrebu že okoli 30 oseb, večinoma bolgarskih študentov, bolgarskih izseljencev in nekaj Rusov, ki so bivali poprej na Bolgarskem. Šest izmed njih je bilo prepeljanih v Beograd, ker so baje soudeleženi na zločinu.

BEOGRAD, 16. julija. Stanje atentatorja se je tekom včerajšnjega dne tako poslabšalo, da so vsak trenutek pričakovali katastrofe. Tekom noči pa je prišel zopet k zavesti in je nekaj časa celo čital beograjske liste. Pozneje je zaspal in govoril v polsnu o svoji materi in peklenskih strojih. Policijski agenti, ki stalno čuvajo ob njegovi postelji, so ga zbudili in ga skušali z raznimi vprašanji presenetiti, da bi spoznali, ali že more trezno misliti, da bi ga lahko eventualno zaslišali. Ko mu je nekdo zaklical, da prihaja njegova mati, se je atentator radovedno ozrl na vrata. Čim pa je spoznal, da je bil prevaran, se je ozlovoljen okrenil na drugo stran.

Danes je bil atentator vse dopoldne pri zavesti ter je zavžil nekaj čaja in kisle vode. Zdravniki se čudijo, da je atentator kljub smrtni poškodbi še vedno pri zavesti.

Švedska vloži tožbo proti Nobilu

RIM, 16. julija. Agenzia Stefani objavlja sledeče poročilo o zdravstvenem stanju rešencev na »Krasinu«: kapetanu Marianu, ki ima visoko vročino, se je včeraj stanje nekoliko izboljšalo. Ostali rešenci so izven nevarnosti in so se že zelo opomogli. Obenem rimska uradna agentura dementira vse vesti o doživljajih Malmgreenove skupine ter naglaša, da bo o tem na podlagi avtentičnih izjav udeležencev izdano uradno poročilo.

BERLIN, 16. julija. »Montagspost« poroča, da se namerava Norveška pridružiti zahtevi švedske valde, da naj bi kata strofo Nobilove ekspedicije preiskal mednarodni forum. Predvsem zahteva Švedska, da se natančno preiščejo vse okolnosti, pod katerimi je Malmgreen s svojo skupino zapustil generala Nobila in kako ga je dohitela smrt. Švedska vlada upa, da bo tudi Italija pristala na tako preiskavo, ker je tudi v njenem interesu, da se polarna tragedija pojasni v vseh njenih podrobnostih.

Švedska vlada namerava zato staviti sledeči predlog. Italijanska vlada naj uradno pojasni Nobilovo ekspedicijo od odhoda iz Kingsbaya do končne rešitve vseh ponesrečenih udeležencev. Nato naj stavi italijanska vlada Društvu narodov oficijelno predlog, da naj Društvo narodov določi posebno preiskovalno komisijo, ki naj takoj prične z delom. Italijanska vlada pa mora dati obenem vsem italijanskim udeležencem nalog, da odgovarjajo pred to komisijo prav tako, kakor če bi stali pred italijanskim sodiščem. Komisija naj razpravlja javno in pritegne tudi vse potrebne strokovnjake.

OSLO, 16. julija. Izjave, ki jih je podal o Malmgreenu general Nobile, smatrajo v švedski javnosti za nezadostne in dokaj tendencijozne, zlasti še, ker v marsičem zelo nasprotujejo izjavam rešenih italijanskih kapitanov Zappija in Mariana. Švedska vlada je trdno odločena, da vloži proti generalu Nobilu tožbo radi sokrivde na smrti švedskega učenjaka Malmgreena.

RIM, 16. julija. Feruccio, direktor glavnega fašistovskega glasila »Giornale d'Italia«, je pozval direktorja »Matina« na dvoboj, češ, da je s svojimi poročili o Nobilovi polarni ekspediciji žalil Italijo in fašistovsko stranko.

Pangalos hoče postati zopet predsednik Grške

PARIZ, 16. julija. »Matin« poroča iz Aten, da je Pangalos, ki je bil po 23 mesečnem interniranju končno zopet izpuščen, zahteval od Venizelosa, da ga zopet instalira kot predsednika grške republike.

Mož in žena.

Med kroniko sinočnih izgredov sta tudi dva slučaja spopadov med možem in ženo. Prvi parček se je na Tržaški cesti tako hudo kregal in ruval, da so sosedje pozvali policijo. Vzrok: mož je sezonski stavbinski delavec, stanuje — odkar ima delo na stavbišču, v baraki, žena prebiva v okolici ter ne pusti, da bi mož v mestu stanoval, ker je ljubosumna. Drugi par, ki samo »živi kot mož in žena«, si je pa izbral za torišče obračunanja Ruško cesto. Oba sta se zmerjala in on je njo tudi tepel. **Zaslišanje in: pojdita v miru, dajta mir. —**

Iz pasjih dni

LJUDJE BREZ OBLEKE.

Maribor, 16. julija.

Vroče je, vroče. Vsako delo postane težje in napornejše ob veliki vročini, vse misli in želje se osredotočijo na hlad. Kako bi se ohladil? Da bi se le malo ohladil, oživel! — Te želje vodijo ljudi marsikam: ene k vodi, druge proč od ovde k pivu, spanju v zračne sobe itd. Mnogi gredo tako »na hlad«, da se šele tedaj navžijejo prave vročine.

*

Ob najenostavnejših željah in potrebah so ljudje še posebno komplicirani. Tako n. pr. — bolj ko je vroče — težje jim je — radi obleke. Ženska moda je mislila na vročino, moška v svoji konzervativnosti pa ne. Zato pa imajo tudi fragmenti obleke, ki še ostanejo za kopališče, pri ženskah vedno svojo »modo«, dočim je pri moških vse enostavno — približno tako, kakor je bilo pri Adamu v drugi polovici njegovega življenja, ali pa — kakor je še vedno — pri necivilizirani prebivalcih tropičnih krajev. Torej silno enostavno! Pri damskih kopalnih oblekah se moda omeji celo na velik belo všit monogram ali na nekako kabalistično znamenje, gospodu pa itak vprašanje kopalne obleke ne nalaga več skrbi kot črncu sredi Afrike.

Kaj še? Vprašanje obleke je še vedno pereče. Najprej vprašanje: Kam bi jo dal? Dobra polovica onih, ki iščejo hlad v vodi, mora na prosto obalo. Najti primeren, skrit prostor za obleko, ni kar tako. Če imaš obleko vedno pred očmi, s ene boš bogvekako hladil, če jo predobro skriješ, se ti pa lahko dogodi, da med kopanjem na mesto celo pozabiš ter potem znojen od skrbi iščeš od kamna do kamna, od grma do grma, ki so si vsi tako podobni. Ponekod — tako n. pr. na idiličnem kopališču kraj Koroškega predmestja — se pa same od sebe snujejo kolonije, ki v lastni režiji vodijo nadzorstvo nad oblekami. Kakor na fronti se morajo izmenjati straže. Da je to potrebno, nam kažejo mnogi slučaji tatvin v urejenih kopališčih. Človek, ki iz previdnosti ni vzel seboj kakega večjega zneska in je tako uzmoviču zapadel samo drobiž, je še hvaležen, da so mu ostali čevlje in obleka. Vprašanje shranjevanja obleke je najlažje za one, ki stanujejo blizu kakega kopališča. V dolgih dežnih plaščih smuknejo preko pota.

*

In končno: mnogi so brez obleke — tako nesrečni. Ne počutijo se dobro v svoji koži. Prikrojena zunanjost jih je tako prevzela, da izluščeni iz nje, ne najdejo ravnotežja, ne najdejo prirodnosti.

Seveda je težko. Ob vhodu v kopališče promenirajo elegantne postave, nekatere kar vpijejo: Po zadnjem modnem vzorcu! Po najvišji ceni! — iz kabin pa prihajajo ljudje, ljudje brez oblek... Žalostno in resnično: noben kroj, nobena guba in šiv, nič ne pomaga — X ostane X, O pa O. — Puder z drugim vred naj bo še tako dober in ob drugih prilikah tako učinkovit, v kopališču je pa le grdo, ko se kvasi in mesi v kapljicah znoja. Še marsikaj bi se dalo povedati o težavah brez obleke. Težko je, a ni tako žalostno, kakor izgleda. Saj se mnogi srečni parčki spoznavajo tudi pri raznih zabavah v svečanih toaletah, v frakih in trdo zlikanih srajcah ter celo pri maskeradah...

*

Kako so ljudje brez obleke nerodni in smešni? Gospod se med pripovedovanjem grabi za vrat, misleč na kravato, ki se da tako lepo popravljati v zadregi. Dami je boljše; nekaj nakita prinese tudi v kopališče in na kopalno obleko se tudi lahko kaj našije.

V današnji kulturni dobi se zanemarja najbližje — kultura telesa. Ni treba misliti ravno na Adonisa — premlad je in le kapljica v morju potomcev starega Adama — misliti je treba na človeka sploh, da se njegovo telo oživi in olepša s prirodnostjo, da bo zdrava duša v zdravem telesu.

Pred 20letnico zgodovinske skupščine CMD v Ptuju

Dne 8. septembra poteče dvajset let, odkar se je vršila historična skupščina CMD v Ptuju.

Ti dogodki so rodili odpor in nacijonalno oživljenje vse Slovenije. V Ptuju je bil ustanovljen Sokol ter moška in ženska podružnica CMD. Od takrat naprej so se naše smernice pričele živahneje naravnavati na jug k našim bratom, jugoslovanska misel je dobivala konkretnejše oblike.

Položaj v ožji in širši domovini kliče sedaj po obuditvi spominov na idealno dobo narodnega preporoda. To dvajsetletnico proslavita skupno podružnici CMD v Ptuju in Sokolsko društvo v Ptuju dne 8. septembra 1928.

Opozarjamo na to vso našo javnost, zlasti naša društva posebej pa seveda vse podružnice CMD in sokolska društva ter prosimo da nas dne 8. septembra 1928 obiščie na našem domovanju v Ptuju. Polnoštevilno pa pridite borci, ki ste bili tukaj hisoričnega dne l. 1908.

Za moško podružnico CMD: Dr. Tone Gosak, tč. predsednik. Za žensko podružnico CMD: Štefka Jerše-tova, tč. predsednica. Za Sokolsko društvo v Ptuju: Dr. Fran Šalamun, tč. starosta.

Naše gorice.

Izšla je 7. številka II. letnika »Naših goric«, glasila Vinarskega društva s sledečo bogato vsebino: Od žveplanja mošta iz gnilega grozdja do uporabe biosulfita in čistih kultur sulfitnih kvasnic. — Zavrelica ali zavrelke. — O naših grajevrednih kupčijah z vinom. — Inkubacijski koledar za določevanje nastopa peronospore. — Spomini na dobo obnavljanja vinogradov v Posavju. (Konec.) — Davčne olajšave. — Detelja v kolobarju. — Društvene vesti. — Drobiž. — Kmetijsko šolstvo. — Vprašanje in odgovori. — Kotiček uredništva in upravništva. — Nekaj o kmetijskem strokovnem studiju v Franciji. (Konec prihodnjič.)

Ljudska knjižnica«

sprejme odraslega knjižničarja ali knjižničarko. Mesto je seveda častno in brezplačno. Kogar veseli nesebično narodno, prosvetno delo, se naj blagovoli javiti pismeno na vodstvo »Ljudske knjižnice«. Uradne ure so ob četrtkih in sobotah zvečer in v nedeljo dopoldne po eno do dve uri.

Velika zmaga KDK v Varaždinu.

Pri včerajšnjih občinskih volitvah v Varaždinu je izvojevala Kmečko-demokratska koalicija veliko zmago. Dobila je štiri petine vseh oddanih glasov in s tem seveda absolutno večino. Radikali so zbrali na svojo listo komaj 35, klerikalci pa 97 glasov. Dobili so: Samostojna demokratska stranka 850, Hrv. seljačka stranka 594, radičevski disidenti 98, hrvatski federalisti 554, klerikalci 97, radika 35 glasov. Mandati so razdeljeni sledeče: Samostojni demokrati in radičevci skupno 19, hrvatski federalisti 8, radičevski disidenti, klerikalci in radikali po 1 mandat. Za župana bo izvoljen minister n. r. in narodni poslanec dr. Hinko Krizman.

Zagrebški velesejm.

V Zagrebu se vršijo intenzivne priprave za letošnji mednarodni splošni vzorčni semenj, ki se bo vršil od 25. avgusta do 3. septembra. V okviru velesejma se priredi mnogo zanimivih razstav in atrakcij, ki bodo letos privabile brez dvoma mnogo posetnikov in kupcev iz naših pokrajin, pa tudi iz inozemstva. Tako se bo vršila od 25. avg. do 10. septembra v posebnih prostorih »Razstave narodnih del« (noš, vezenin, čipk, narodnega umetnega obrta, rezbarstva, kovinarstva, keramike itd.) v velikem stilu, ki bo imela v glavnem prodajne svrhe in kjer bodo domači obrtniki delali pred občinstvom. Nadalje bo od 1. do 3. sept. razstava plemenske živine, 1. in 2. sept. zadružni dan in poskusno oranje, 2. sept. revija kmečkih pevskih društev v nošah. S tem se ustvarijo tudi najboljši izgledi za propagandni in prodajni uspeh razstavljalcev in je priporočljivo, da se letošnje prireditve udeleži tudi Slovenija v čim večjem številu.

Mariborski in dnevni drobiž

Smrtna nesreča pri kopanju

Božja dekla, bela smrt, ki je imela včeraj bogato žetev med kopalci širom naše letos razbeljene domovine, tudi Mariboru ni prizanesla. Okrog pol petih popoldne se je kopal v Dravi na pobreški strani ključavničar državne železnice Jakob Berghaus. Ker je bil dober plavač, si je upal daleč proti sredi reke. Po vseh znakih sodeč pa ga je nenadoma zgrabil krč, kajti Berghausa v trenutku ni bilo več videti. Požrla ga je Drava, ne da bi ga bilo mogoče najti mnogim kopalcem, ki so prihiteli na pomoč. Utopljeni Berghaus zapušča soprogo z detetom. — Približno v istem času je malo manjkalo do smrtne nesreče tudi v letošnjem mariborskem kopališkem centru na kraju koroškega predmestja, kjer se je včeraj solnčilo oziroma hladilo blizu tisoč Mariborčanov. Omagel je sredi Drave neki možki in pričel klicati na pomoč. K sreči je tam nekaj čolnov pri roki in sta dva kopalca z vse hvale vredno brzino priveslala do ponesrečenca ter ga rešila v čolnu, predno se je onesvestil. — V Zagrebu so utonile pri kopanju včeraj tri osebe, v Ljubljani dve, v Beogradu dve, v Črnomelju ena in ni izključeno, da so bile smrtne nesreče tudi drugod, kajti včerajšni dan je bil v letošnjem poletju najbolj vroč in je bilo vse, kar leze in gre, v vodi.

Promocija.

Na vseučilišču v Inomostu je promovirala za magistra pharmacie gospica Anica Kukovec, hčerka ministra n. r., mariborskega odvetnika g. dr. Vekoslava Kukovca. Iskrene čestitke!

Arehova nedelja

je dosegla včeraj kljub neznosni vročini rekorden obisk. Vse Pohorje je kar mrgolelo po vseh cestah, ki vodijo iz južne in severne strani k ljubkemu Arehu, zelenja željnih meščanov in kmečkih ljudi, ki so hiteli na žegnanje. Iz Maribora je vozil avtobus, vedno nabito poln, do vznožja, že od 4. ure zjutraj, samo žal to ni bilo poprej javljeno. Pri Arehu je bil ves prostor med vilami in cerkvijo nabito poln in že v pozni noči so prihajali planinci ter se veselili krasne letne noči v divnem pohorskem zraku. Domača godba je še dvigala razpoloženje in tudi pevke v »Planinki« so bile neumorne.

Promet z nepremičninami.

Tkalnica Zelenka in drug je prodala Francu in Tereziji Ježabek hišo št. 23 v Linharovi ulici za 140.000 Din.

Gospodu komandantu mesta.

Med našim občinstvom in našo vojsko, se prav posebno pa oficirskim zborom vlada najboljše razmerje, česar v prejšnjih razmerah nismo mogli trditi. Naša vojska je narodna in demokratična, kar se odraža pri vsaki priliki. Številni njeni odlični člani se udejstvujejo celo tudi v naših društvih, kar je še poglobilo harmonijo. S tem večjim obžalovanjem pa moramo zato protestirati proti dogodku, ki se je pripetil sinoči na vrtu restavracije »Union« in to celo pred očmi številnih inozemskih gostov. K mizi pod verando, kjer je sedela večja družba, je prišel neki častnik in vprašal, ali je stol, ki je bil trenutno nezaseden, prost. Dobil je uljuden negativen odgovor, nakar je odšel k mizi svojih tovarišev. Natakarica je končno kljub temu vzela stol in ga nesla k častniški mizi. Neki akademik je nato ponovno v uljudnem tonu opozoril častnika, da je stol zaseden. Ker pa je med tem natakarica prinesla k stari mizi že nov stol, je bil smatrati incident za zaključen. Med tem pa je nenadoma padla iz ust nekega poročnika proti dotičnemu akademiku psovka »balavac«. Na svoj protest je bil akademik končno še dejanski napaden, kar je vzbudilo silno ogorčenje vsega civilnega občinstva. Prepričani smo, da bo g. mestni komandant uvedel o slučaju najstrožjo preiskavo.

Tatvina na vrtu.

Neka posestnica iz Melja je prijavila policiji osem mladih fantičev, da so ji iz vrta pokradli za 100 Din »ribizle«. Kazni ne zaheva, prosi samo, da bi se njen vrt obvaroval v bodoče škode pred dolgoprstneži.

Avtobuse k ljudskem kopališču.

»Večernik« je že poročal, kakšne ogromne mase mestnega prebivalsva hite vsak dan k ljudskemu kopališču v koroškem predmestju, na takozvanem Schmiedererjevem posestvu ob Dravi. Koroška cesta pe je že znana kot ena najdolgočasnejših in zaprašenih. Če so meščani kljub temu tako požrtvovalni, da jih vseeno drvi na tisoče v hladno Dravo skozi dolgo Koroško cesto, je pač to najboljši znak, kako krvavo je Mariboru potrebno veliko in moderno ljudsko kopališče. Ko je mestna občina zamudila eno leto časa za sezidanje novega kopališča, je ljudstvo našlo samo ventil in si nekako čez noč ustvarilo kopališče, ki mu ne manjka ničesar druzega, kakor nekoga, ki bi malo pazil na red in obsežen prostor ob obrežju nekoliko snažil papirja in drugih navlak, ki ga mase naroda dan na dan tam puščajo. Največja muka za ljudstvo pa je v tem neznosnem soparnem vremenu to, da morajo hoditi tako daleč po izžgani in zaprašeni ulici. Mestno avtobus podjetje bi lahko baš te dni, dokler traja ta vroča kopalna sezona, pri tem na tisoče in tisoče zaslužilo za svojo blagajno ter obenem napravilo uslugo mestnemu prebivalstvu. Škoda je vsakega dneva in če ni še novih avtobusov, bi se naj postavili v službo za te dni, dokler traja ta izvanredna kopalna sezona, pač rezervni avtobusi v službo.

Društvo jug. akademikov v Ptuju.

Na rednem občnem zboru dne 12. julija se je konstituiral sledeči novi odbor: predsednik Jerše Lado, agr.; podpredsednik Fermevc Lelja, phil.; tajnik Zelenko Emil, for.; blagajnik Fermevc Živa, iur.; odbornika Toplak Alojz, med. in Kocmut Rudolf, iur.; revizorja Brumen Tone, iur. in Petrovič Simon, iur.

Motociklisti pri Arehu.

Včeraj, ko je mrgolelo po našem Pohorju polno turisov, so hoteli priti tudi naši biciklisti, kakor tudi motociklisti na svoj račun. Že okrog 9. zjutraj je privozil Perunaš Zelko, uslužbenec tvrdke Kovačič v Mariboru, s svojim dvokolesom na Mariborsko in nato k Arehu. Ob 16. uri pa se je začul ropot motorja in kmalu je pridrvel po strmini znani mariborski motociklist g. Alojz Cerič na Northon-stroju in za njim g. Vilko Vošinek na BSA. Požrtvovalna planinska motociklista so domačini in turisti pozdravili z godbo. Vozila sa iz Slov. Bistrice—Šmartno—Sv. Uršula—Žigert—Mariborska koča—Areh. Nazaj pa Areh—Mariborska koča—Reka—Hoče. Vsekakor za naše športnike zanimiv dogodek.

Izgredi na ulici.

Vročina je včeraj zvečer nekaterim, drugače mirnim obiskovalcem raznih vinotočev močno razvnela kri. Radi izgredov je bilo več aretacij in policijskih prijav. Oni, ki so se dali pomiriti, so bili izpuščeni, par jih je pa ostalo v policijskem zaporu. Eden od njih je grdo psoval ter se predstavil z napačnim imenom. Listine v njegovem žepu so seveda razkrile njegovo osebnost. V zapor so morali s težko muko vleči in nositi dva — enega iz Trubarjeve ulice, drugega pa od spod njega vogala Kopališke. To je bil neki stari berač in izgnanec. Mož je spal kraj ulice ter je na vso moč psoval stražnika, ki ga je zbudil in pozval, naj se odstrani. Mož je star že 68 let, a je bil v svoji rabijatnosti tako močan, da so imeli stražniki z njim mnogo posla, predno so ga ukrotili. —

Nezgoda.

Pri telovadni prireditvi »Svobode« v Studencih se je včeraj pri padcu ranil na glavi 34letni delavec in telovadni voditelj Ivan Hostič zi Črne. Pomoč mu je nudila rešilna postaja. 24letni ključavničar Alojzij Greif si je pa pri padcu s kolesa zvinil desno nogo. Rešilna postaja ga je odpeljala v bolnico.

Prostovoljno gasilno društvo v Pobrežju priredi dne 22. julija v gostilni Rojko veliko tombolo z lepimi dobitki, kakor šivalni stroj, moško kolo, kompletno kuhinjsko pohištvo, seženj drv, svinja ter mnogo drugih dobitkov. Odbor pričakuje obilne udeležbe. 1397

Smrt Cesare Battistija

NEKDAJ SO GA IZDALI, DANES GA PROSLAVLJAJO...

Te dni so odkrili v Bozenu Italijani svoj spomenik »zmage«. Na spomeniku je tudi soha Cesare Battistija, socijalista in nacijonalnega revolucijonarja. Žive socijaliste in revolucijonarje italijanski režim preganja in mori, mrtvi Battisti mu je pa dober povod za parado.

Ko je Italija napovedala vojno, je socijalistični državni poslanec Cezare Battisti zapustil Avstrijo in zbežal preko italijanske meje. Ko so avstrijske čete prodrle na planoto Sedmih občin, so italijanski vojni ujetniki izpovedali, da se Battisti v uniformi italijanskega kapetana skriva v neki planšarski koči. Avstrijci so takoj z močnim oddelkom obkolili to kočo ter ujeli Battistija. Jetnika so odpeljali v Trident. Na kolodvoru se je zbrala velikanska množica. Ko so Battistija močno uklenjenega vozili z malim kmetskim vozom proti staremu kastelu, nekdanjemu sedežu tridenskih škofov, je množica vpila: »Su la forca!« (Na vislice ž njim!) ter pljuvala nanj. Vojaki so komaj preprečili, da ni množica prodrla tudi na dvorišče kastela.

Preki sod je bil takoj sestavljen in po kratki razpravi je bila izrečena sodba: smrt na vešalih. Izvršitev je bila tretji dan na dvorišču Castello del buon Consiglio.

Justifikaciji je prisostvovalo mnogo vojaštva, zastopnikov oblasti, prebivalstva pa niso pripustili. Ob štirih popoldne je stotnija pehote pod poveljstvom stotnika napravila karree okrog vislic. Vislic je bilo dvoje, kajti z Battistijem vred je moral umreti tudi vojni begunec dr. Filzi, odvetniški kandidat iz Rovereta, ki je bil malo poprej zasačen. Kmalu se je pojavil na dolgih stopnicah kastela sprevod s podpolkovnikom in auditorjem na čelu. Za njima je korakal oddelek vojaštva, nato rabelj Lang v salonski obleki in cilindrom ter njegova dva pomočnika, potem oba obsojenca v jetniških oblekah in z na hrbtu zvezanimi rokami. Jetnika je spremljal profos z močno stražo, zadaj se je pa vrstila dolga vrsta častnikov in avditorjev.

Po prečitanju smrtne obsodbe je bil Battisti prvi izročen rablju. Visoko vzravnan je stal in zaklical z močnim glasom: »Evviva Italia! Evviva il Trento italiana!« Hipoma sta se vrgla nanj rabeljska pomočnika ter ga potegnila navzgor. Rabelj, ki je stal za stebrom, mu je vrgel zanko okrog vratu. Ko sta pomočnika potegnila telo navzdol, se je pa vrv utrgala in Battisti je padel pred vislice. Naglo so ga dvignili in obesili. Po 15. minutah je vojaški zdravnik ugotovil smrt. Trobentač je zatrobil in nato je prišla vrsta na dr. Filzija, ki je bil ves potrt in omamljen.

Po justifikaciji so dovolili civilistom priti na dvorišče. Obešencema so ljudje odrezali gumbe in pulili koščke obleke kot »talismane«. Rabelj Lang je delal dobro kupčijo z odtrgano vrvjo. Male koščke je prodajal po kroni. Povpraševanje po vrvi je bilo tako veliko, da je rabeljska trojica podtaknila in prodala še več drugih vrvi.

Groteskna nemška pravda

V Nemčiji so doma hudi pravdaši. Z največjo trdoglavostjo se zagrizejo zlasti v lastninske pravice. Ujedinjena nemška država obstoja že 57 let, a se v tej precejšnji dobi še vedno ni ugnala samopašnost nekdanjih malih držav in deželic. Sedaj se vrši pred državnim sodiščem v Leipzigu razprava o tožbi med mestom Lübeck, ki je obenem samostojna republika, in deželami Mecklenburg, Oldenburg in Prusijo. »Država« Lübeck zahteva namreč svojo pravico do ribolova v »svojih« vodah in odstranitev »inozemskih« ribičev, to je onih iz prej navedenih dežel. Pravda se vleče že nekaj let in je prišlo že do »bojnih« spopadov, ko so ribiči Lübecka »tujim« ribičem zaplenili čolne in plen in so potem »tujci« vrnili enako z enakim. Lübeck dokazuje svojo pravico z neko listino iz 12. stoletja. Ta listina je sicer falzifikat, a je bila vendarle potrjena od cesarja Barbarosse. Mecklenburg ima tudi neke dokumente o svoji lastninski pravici in sicer ne dosti mlajše. Izhajajo iz 13. stoletja. Na razpravah govorijo poleg juristov tudi zgodovinski in upravni veščaki ure in ure. Dosti se bo še pisalo in govorilo, ker so pravdaši obeh strani trmasto zagrizeni v svojo stvar. Čudno je, da imajo dandanes ljudje za kaj takega toliko volje, časa in denarja.

Mali Mussolini iz Moravske Ostrove

Izven Italiie bo težko najti kak list ki bi pohvalno pisal o Nobilu vpričo vsega tega, kar se je dogodilo in zvedelo ob njegovi ekspediciji. Če si Italijani domišljujejo, da bodo brali po svetu o svojem generalu pohvalne besede, so v veliki zmoti in s svojo domišljijo si dajajo tudi zelo slabo spričevalo. Tega se ne zaveda italijanski konzul v Moravski Ostrovi. Mož se je hudo ujezil nad listom »Tagesbote« ter mu poslal italijansko pismo sledeče vsebine: »Kraljevsko poslaništvo, Moravska Ostrava, 1. julija 1928. — Anno VI. (to je šesto leto fašistovske vladavine). P. t. uredništvu »Tagesbote«, Brno. Hujskajoča kampanja, ki jo vodite proti generalu Nobile, je tako neosnovana in idiotska, da ne potrebuje nobene zavrnitve. Vi niste novinarji, vi ste navadni strahopetci, katerim se pljune k večjemu v obraz. U. Dudone.« — List domišljavemu in narepenčenemu Italijanu ni dal drugega odgovora kot to, da je brez komentarja objavil njegovo pismo. Mussolini lahko da svojemu konzulu kakšno odlikovanje, svet pa lahko po pismu najboljše presodi, s kakim človekom ima posla.

Umetno morje v puščavi

Tehnika napreduje in zmaguje na vseh poljih in v vseh smereh. Premagan je ocean, premagane so zračne višine in visoke gore, sedaj pa pridejo na vrsto še puščave. In zakaj tudi naj bi zmagovito človeštvo »dovolilo«, da ostanejo velike površine zemlje neplodne, neuporabne in nedostopne. Tehnika je že pričela s tem novim osvajanjem in ni dvoma, da ne bo več dolgo, ko bodo v dosedaj neprehodni Sahari pluli parniki, da pristanejo v pristaniščih, ki bodo zgrajena na sedanjem pesku velike afriške pustinje. Ta drzni načrt so napravili angleški inženjerji pod vodstvom predsednika geološkega oddelka v Egiptu, inž. Johna Balla. Načrt izhaja iz dejstva, da je severni del puščave severozapadno od Egipta znatno nižji od morske površine in se mora zato ta del izpremeniti v morje dosti velikih dimenzij. V ta namen bi se izkopal 30 km dolg prekop od puščave od Sredozemskega morja, ki bi moral biti tako globok, da bi po njem lahko pluli oceanski parniki. Ako se ta načrt dejansko uresniči, je zelo verjetno, da se bo vsled bližine vode naglo izpremenilo podnebje v vsem področju puščave, ki se bo polagoma pretvarjala tudi v plodovito zemljo.

362.000 dolarjev za dela Maksima Gorkega

Slavni ruski pisatelj Maksim Gorkij je sklenil pogodbo s sovjetsko državno zalogo knjig v Moskvi, po kateri ji prepušča avtorsko pravico do vseh svojih del v ruskih izdajah, za kar dobi 362.000 dolarjev. Ta pogodba je zanimiva ne samo radi višine svote, temveč tudi radi okolnosti, da je svota dogovorjena v dolarjih. Je to namreč prvi slučaj v praksi državne zaloge knjig v Moskvi, da je sklenila z enim ruskim pisateljem pogodbo v inozemski valuti. To pa je bilo vsekakor izvršeno na željo Gorkega samega, ki ima v dolarje mnogo več zaupanja kakor v sovjetsko valuto.

Sport

ISSK Maribor - SK Svoboda (Ljubljana) 5:3 (2:1)

O priliki zleta kulturnih in sportnih društev »Svoboda« v Studencih pri Mariboru je enajstorica ljubljanske Svobode odigrala včeraj drugo tekmo v našem mestu, in sicer s prvakom ISSK Mariborom. V Ljudskem vrtu sa se srečali naslednji moštvi pod vodstvom g. dr. Planinška: ISSK Maribor: Kovačič, Koren, Unterreiter, Konič, Hreščak Justi, Laznička Tonček, Starc, Vodeb, Hreščak Gujo, Bertoncelj, Laznička Jože. — SK Svoboda: Fugina, Zore, Novak, Batič, Gabršček, Breznik, Potrato, Bončar, Koser, Ozebek, Boncelj.

Že tolikrat preizkušena resnica, da igraš z boljšim moštvom boljše in resneje, s slabšem slabše in površneje, se je izkazala tudi včeraj, in sicer na obeh straneh. Čeravno so bili domačini, kar je bilo itak pričakovati, nedvomno boljši, vendar niso pokazali igre, ki jo v resnem momentu zmorejo. Napad je bil za spoznanje odločnejši kot v poslednjih tekmah, krilska vrsta pa slabša, kar je pripisovati dejstvu, da sta bila oba stranska krilca rezervi. Branilca dobra kot običajno, vratar malce nesiguren. — Ljubljančani so zaigrali mnogo lepše in koristneje kakor v soboto proti mariborski Svobodi. Zlasti vratar Fugina je bil pogosto deležen zasluženega priznanja presenečenega občinstva. Oba branilca sta igrala veliko boljše kot v soboto, v halfih je omeniti pohvalno Gabrščka, napad je pokazah dokaj kombinacije in odločnosti pred golom.

Kratek potek igre: Spočetka odprta igra. Kmalu se pokaže boljša tehnika domačinov, ki preidejo v premoč. V 17. min. enastmetrovka proti »Mariboru«. Kavka lepo drži. Gujo doseže v 27. min. po lepem centru Lazničke gol in vodstvo. V 38. min. zviša Vodeb z lepim voley strelom na 2:0, Bončar zniža v 43. min. na 2:1. Odmor. V drugem polčasu spočetka kljub premoči »Mariborčani« ne dosežejo številčnega uspeha. Gostje celo izenačijo v 17. min. po prodoru Habihta. V 20. min. krasen gol Guja z glavo po prostem strelu Unterreiterja. V 25. min. enajstmetrovka proti Svobodi, Unterreiter ustvari stanje 4:2; v 27. min. ponovno zniža Habiht na 4:3 in v 44. min. postavi Koren po enajstmetrovki končni rezultat 5:3.

SK ŽELEZNIČAR—ASK CELJE 4:1 (4:1).

Ob prisotnosti neravno številnega občinstva se je včeraj odigrala na igrišču SK Železničarja tekma med Železničarji in celjskimi Atletiki.

Sodniku g. Mohorku sta se predstavili moštva v naslednjih postavah:

SK Železničar: Štrukelj, Jakovljevič, Wagner, Ronjak, Frangeš, Stauber, Jurko, Kopčič, Bauer (Pollak), Pavlin, Konrad.

ASK Celje: Grill, Schalleker, Goršek, Wohlgank, Hojnik, Krainc, Omerso, Končan, Blehinger, Zozelj, Murga.

Tekma se je odigrala v hitrem, ostrem tempu, ki so ga diktirali Železničarji, ki pa so v drugi polovici dokaj popustili. Domačini so igrali lepo, tehnično in taktično popolno. Glavne opore so imeli v obeh branilcih, srednjemu krilcu in notranjemu triju, zlasti pa v levi zvezi, ki je bila neumorna in ki je zabila vse gole. V drugi polovici so Železničarji pustili mnogo šans neizrabljenih. Celjani imajo oster start, mestoma celo preoster. Tehnično in taktično so zaostajali. Njihova obramba je igrala nervozno radi nesigurnega vratarja, ki pa je na prejetih golih nedolžen in pada krivda na desnega branilca, kljub temu, da je bil ta najboljši mož svojega moštva. Potek tekme je nekoliko oviral prah na igrišču, ki je večkrat naravnost zakril igrišče. Zanimivo je, da so Atletiki tudi topot, dasiravno so bili že tolikokrat kaznovani, pozdravili s hip, hip, hura!

SK SVOBODA (LB)—SK SVOBODA (MB) 4:1 (0:0).

Prvi dan II. okrožnega zleta Delavskih telovadnih enot je odigrala v soboto zvečer na igrišču ISSK Maribora nogometna najstorica ljubljanske Svobode prijateljsko tekmo z mariborsko Svobodo. Boljše moštvo gostov je zasluženo zmagalo. Zlasti pohvalno je omeniti levo zvezo Bončarja in krilo Breznika. Domačini so bili defenzivno dobri, spredaj pa ni in ni šlo. Za goste je uspešno streljal Bončar dvakrat, Breznik in Boncelj po enkrat. Sodil je g. Nemec.

Mladinski nogometni tekmi.

Včeraj sta bili odigrani na igrišču ISSK Maribora dve mladinski tekmi. Ob 9. zjuraj sta se srečala druga naraščaja »Maribora« in Rapida. Zmagali so »Mariborčani« 3:2 (3:1). Popoldne ob štirih pa je I. naraščaj Rapida premagal I. naraščaj »Maribora« 3:1 (1:1). Sodniški sekciji priporočamo, da uvede red in strožji postopek, da bodo delegirani kandidati na tekmo res tudi prišli ali se vsaj pravočasno opravičiti. Pri mladini je zlasti še bolj treba paziti na vzgojni moment!

Prvenstvo Jugoslavije

v nogometu se je včeraj nadaljevalo ter so zmagali: v Zagrebu Gradjanski nad državnim prvakom Hajdukom 2:0 (1:0), BSK nad Saškom v Sarajevu 3:2 (3:1) in Hašk nad Jugoslavijo v Beogradu 4:1. Sarajevska tekma je bila v 9. min. po odmoru prekinjena, ker je občinstvo radi postopanja sodnika vdrlo na igrišče.

Prvenstvo Nemčije.

V včerajnjem drugem (vmesnem) kolu nogometnega tekmovanja za prvenstvo Nemčije, ki se igra po pokalnem sistemu, so bili izločeni nadaljni štirje klubi. Rezultat: v Monakovem Bayern (München) —Köln Sülz 5:2 (2:2); v Berlinu Wacker (München)—Tennis Borussia 4:1 (2:1); v Kielu Hertha (Berlin)—Holstein 4:0 (2:0) in v Königsbergu Hamburger S. C. —Königsberg 4:0 (2:0).

Gradec: GAK—Sportklub 5:3 (2:1), Sturm—Ostmark 1:1 (0:0).

Celovec: o priliki otvoritve novega igrišča Klagenfurter Athletiksportkluba je gostoval v Celovcu dunajski Rapid, ki mu je podlegel KAC 1:6 (1:5).

Sodniška sekcija ZNS—službeno.

Jutri v torek ob 18. sestanek sodniške sekcije pri Zamorcu. Naprošajo se vsi sodniki in kandidati, da se sestanka gotovo udeleže.

Živahen teniški šport.

Včeraj sta se vršila teniška turnirja v Celju in Ptuju. ISSK Maribor je ostal v Celju zmagovalec nad SK Celjem 9:2, TK Ptuj pa doma nad mariborskim Rapidom 7:2.

Novi rekordi v ženskem sportu.

V soboto so se vršile v Düsseldorfu prvenstvene lahkoatletske tekme za ženske in sta bila ob tej priliki dosežena dva nova svetovna rekorda. Olimpijska štafeta je potrebovala za progo 4×100 čas 48.8, plavačica Müke pa je kot zadnja v 3×200 m štafeti v prsnem plavanju dosegla cilj v 3:10.6. — Nov svetovni rekord je dosegla v Varšavi gdč. Konopacka, ki je vrgla disk z desno roko 3767, z levo pa 2771 in obema rokama 6538 cm. Dosedanji svetovni rekord je znašal 6460 cm.

Nov svetovni rekord na 800 m

je dosegel v soboto najboljši francoski tekač na srednje proge Martin, ki je potreboval za imenovano progo le 1:50.6

Čehi vodijo v Milanu.

Drugi dan v finalnem tekmovanju za Davisov pokal sta bila zmagovalca Čehoslovaka Koželuh in Macenauer nad Lahoma Morpurgom in Gaslinijem, tako da so Čehi v soboto vodili 2:1. Včeraj je bil odločen končni prvak evropskega pasa, ki bo imel odigrati v Parizu semifinale proti USA.

Mesto pokopališča drevored

Moskovski občinski svet je sklenil, da se bivše Aleksandrovsko pokopališče opusti in preuredi v park. Na pokopališču je sedaj okoli 2.000 grobov najzasluženejših mož Rusije. Načrt določa, da se mora ohraniti samo 47 grobov zgodovinske važnosti. Park bo veljal nad pol milijona zlatih rubljev.

Krivoustni berač

(The Man with the Twisted Lip.)

Angleški napisal A. Conan Doyle. Poslovenil K. Savec.

Isa Whitney, brat rajnega ravnatelja svetojurjevske teologije, Elija Whitteya, je bil hudo vdan opiju. Kakor sem zvedel, se mu je strast razvila iz bedaste mušice. Kot dijak je nekoč čital De Quinceyevo razpravico o sanjah in prikaznih, ki jih povzroča opij. Rad bi bil učinek tudi sam poizkusil in si je poškropil tobak z makovim sokom. Kakor toliko nesrečnežev pred njim, tako se je tudi Isa preveril, da se navada človeka sicer lahko prime, a da se je ne moreš zlepa otresti. Mnogo let je roboval zavratnemu omamilu. Prijatelji in sorodniki so ga hkrati prezirali in pomilovali. V duhu ga vidim, kako ždi žoltega, trudnega lica, vdrtih, motnih oči v naslanjaču — razvalina, razdrtina nekdanjega močnega moža.

Nekega večera — bilo je meseca junija leta 1889. — je nekdo pri meni pozvonil ob tistem času, ko človek prvič zazehne in pogleda, koliko je ura. Vstromil sem se v naslanjaču; moji ženi je upadlo ročno delo in malo se je namrgodila.

»Bolnik!« je vzdihnila. »Moral boš z doma!«

Težek vzdih se mi je izvil iz prsi; pravkar sem se bil vrnil po vsednevnem napornem delu.

Vnanja vrata so se bila odprla, čula sva nekaj hlastno izgovorjenih besed; nekdo je brzih nog pristopical po linoleju in odpahnil vrata. V sobo je privihrala temno opravljena gospa s črno kopreno preko lica.

»Oprostita, da prihajam tako pozno,« je zašepetala, a mahoma se ni mogla več obvladati, marveč je stekla naprej, objela mojo ženo, ji položila svojo glavo na ramo in zaihtela: »Oh, kako sem nesrečna! Pomagajta mi!«

»Lej!« je vzkliknila moja žena, privzdignivši ji kopreno. »Katica Whitneyeva! Kako si me prestrašila, Katica! Ko si stopila v sobo, bi pač nebila uganila, da si to ti!«

»Nisem vedela, kaj bi naj počela, pa sem prihitela brez vseh ovinkov k vama.« — Venomer ista pesem: nadložne ženske so se zatekale k moji ženi kakor ptice sredi morja k svetilniku.

»Zelo nam je povšeči, da si prišla. Kako si ljubezniva! Prosim, natoči si vina in vode, sedi prav udobno k meni in povej nam vse do pičice! Ali naj rajši pošljem Jakca spat?«

»Oh, ne, ne! Treba mi je doktorjevega nasveta in njegove pomoči. Za Isa gre. Že dva dni ga ni domov. Tako se bojim zanj!«

Ni mi prvič potožila razvade svojega moža; zatekala se je k meni, ker sem bil zdravnik, k moji ženi, ker sta si bili stari prijateljici in vrstnici. Mirila in tešila sva jo z najnežnejšimi besedami, ki sva jih zmogla. Ali je vedela, kam ji je zabredel mož? Ali bi ga ne mogli privesti domov?

Dozdevalo se ji je, da bi ga našli. Že davno je bila ugotovila, da zahaja njen soprog, kadar se ga loti nesrečna strast, v opijsko beznico v najvzhodnejšem delu mesta. Doslej so njegove zablode trajale vselej le en dan; zvečer je ves potrt pridrgetal domov. Topot pa ga grudi greh že oseminštirideset ur; brez dvoma je ždel v tistem brlogu med pristaniško sodrgo in vdihaval peklenski strup ali prespaval njega učinek. Tam ga je bilo treba iskati, v »Zlatem baru« v Gornjem Swandam-laneu, o tem je bila preverjena. A kaj bi naj storila, kaj počela? Kako bi mogla mlada in krotka ženska zajti v tak pekel in iztrgati soproga podležem, ki so ga okrožavali.

Taka je bila stvar in iz te zagate je vodila le ena sama pot. Ali bi je ne hotel spremiti v tisto beznico? Končno pa — če prav premislimo — čemu bi naj tudi ona hodila težavno pot? Bil sem Whitneyev zdravnik, ki mu ne bo težko učinkovati na blodnika. Še laglje razpletem vozel, če se ga lotim sam. Zadal sem ji torej častno besedo, da ji ga pošljem domov, še preden mineta dve uri, če ga le najdem v brlogu, v katerega me je napotovala. In tako sem po preteku desetih minut zamenjal udobni naslanjač in prijetno sobico s kočijo, ki je hitela z mano proti vzhodu. Čudna se mi je zdela moja zadača; a nikoli bi ne bil dejal, da bo se stvar tako neverjetno zapletla in zavozlala.

Prvi del moje pustolovne naloge se je bil dal rešiti brez posebnih težav. Gornji Swandam-lane je uboren drevored, ki se plazi za ogromnimi ladjedelnicami ob severni obali Temze, vzhodno od Londonskega mostu (London Bridge). Tam je med starinarnico in žganjarno držalo nekoliko strmih stopnic v črno žrelo, ki je zijalo kakor vhod v podzemeljsko jamo; tu sem iztaknil beznico, ki sem jo iskal. Naročivši izvoščku, naj me počaka, sem stekel po stopnicah, čijih sredino je že bil davno izlizal in izbrusil večni korak pijanih nog. Brleča svetiljka nad vrati mi je pokazala kljuko. Stopil sem v prostrano, a nizko in zatohlo sobo. V zraku so lebdele rjave plasti opijevega dima, ob stenah so se nizali pogradi kakor v prednjem krnu izseljeniškega parnika.

Skozi čad sem nejasno videl čudne obrise teles, ki so sključena in skrčenih nog ležala po deskah; glava jim je silila v tilnik, tu in tam se je uprlo v prišleca temno, motno oko.

V polutemi, v črnih sencah so žareli majhni obročki; zdaj so se zasvetili jarče, zdaj so ugaševali, kakor je rasla ali pojemala količina strupa, ki je tlel v trebušastih, kovinastih pipicah. Kadilci so iz večine molčali, nekateri so žebrali sami zase, drugi so se natihoma pomenkovali s čudnim, enoličnim glasom; sunkoma so jim vrele besede iz ust, potem so spet utihnili ali pa mrmrali svoje misli, ne da bi se menili za sosedove odgovore. V ozadju je stal lonček z žarečim ogljem. Poleg njega je ždel na lesenem trinožniku velik in slok starec; dolnjo čeljust je tiščal v pesti, komolce je upiral v kolena in strmel v žerjavico.

Ko sem bil vstopil, je prihitel zamusan malajski strežec, mi ponudil pipico in mrvo opija ter mi pokazal prazno ležišče.

»Hvala, nisem prišel kadit,« zavrnem Malajca. »Prijatelja iščem, gospoda Isa Whitneya; rad bi mu nekaj povedal.«

Na deski kraj mene se je nekaj zgenilo, nekdo je zastokal. Uprem oči v meglo in ugledam Whitneya: bled, upalega lica, nepočesan je strmel vame.

»Bože moj! Watson!« je jeknil. Bil je tak, da se Bogu smili; sleherna žilica se mu je tresla. »Čuješ, Watson, koliko je ura?«

»Enajst bo.«

»Katerega dne?«

»Danes je petek, devetnajstega junija.«

»Bog se me usmili! Mislil sem, da je šele četrtek. Seveda je četrtek. Zakaj me pa plašiš?« Glava mu je klonila na lakte in začel je ihteti z visokim, drhtečim glasom.

»Človeče! Pravim ti, da je petek! Tvoja ženka te pričakuje že dva dni. Sram te bodi!«

»Saj me je. Toda motiš se, Watson, saj sem šele nekaj ur tu; tri pipice, štiri pipice — pozabil sem, koliko sem jih izkadil. Pojdiva domov! Ne bi rad plašil Katice — uboga moja Katica! Daj mi roko! Ali imaš kočijo?«

»Da, zunaj me čaka.«

»Dovoli, da prisedem. Ali zdi se mi, da še nekaj dolgujem. Daj, Watson, poizvedi, koliko sem še dolžan. Povsem sem suh, niti počenega groša več ne gleštam.«

Iščem strežca in se napotim po ozkem hodniku sredi dvojne vrste spavcev. Tiščal sem sapo, da bi ne vdihaval ogabnega mamilnega dima. Stopivši mimo suhlja ob loncu z žerjavico, se mi mahoma zdi, kakor bi se me bil nekdo doteknil. Šepnilo je od nekod: »Stopite še dva koraka naprej in nato se ozrite!« Povsem razločno sem slišal te besede. Povesim oči. Kdo drugi je mogel izpregovoriti, ako ne starec kraj mene? In vendar se mi je zdel baš tako zatopljen v težke misli kakor prej; slok je bil, obraz mu je bil nabran, starost ga je tiščala. Med koleni se mu je nihala pipica za opij, kakor bi je utrujeni prsti ne mogli več držati. —

Dalje prihodnjič.

DECVO

v vseh obstoječih barvah, navadno in svileno dobite pri tvrdki

L. ORNIK, MARIBOR
KOROŠKA CESTA 9

VII

Mali oglasi, tiskani v poslovne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5·—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10·—

Triko svilo
140 cm široko za obleke in perilo à Din 95 dobite pri J. Trpinu, Glavni trg 17, Maribor. XIII

Lokal in delavnico
v sredini mesta primerno za vsako obrt, se odda v najem. Ponudbe na upravo lista pod »B 52«. 1377

Lepa enonadstropna ogelna hiša
z 8 stanovanji, trg. lokalom in lepim vrtom, 5 min. od Glavnega trga je na prodaj za 480.000 Din Naslov pove uprava lista. 1396

Lepa solnčna soba
se odda gospodu ali gospodični. Vprašati Pristan 6, I. nadstr. 1395

Ne pozabite kupiti potne kovček
katere nudi v vseh velikosti in vrst ter po najnižjih cenah Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova cesta 13. 1252

Trajne kodre po najnovejšem sistemu.
Vodna ondulacija, manikura, masaža ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje frizerski salon A. Mrakič, Maribor, Cankarjeva ul. št. 1. 777

Vsakovrstno angleško,
češko in jugoslovansko sukno že od 24 Din naprej dobite pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg.

Gospod
se sprejme na stanovanje in hrano. Slovenska ulica 16. 1376

ANTON NOVACAN

CELJSKA KRONIKA

dramatski mozaik v treh delih

prvi del

HERMAN CELJSKI

je pravkar izšla. Broširana knjiga velja Din 40·— v platno vezana Din 48·—

Dobi se v knjigarni

Tiskovne zadruge v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 13

Jutri v torek 1379
17. t. m. ob lepem vremenu
pri „Gambrinu"
VELIKI VRTNI
KONCERT

Igra vojaška godba

Občeznana dobra kuhinja, prvovrstna vina, Tscheligijevo marčno pivo in pivo „a la Pizen"

Začetek ob 20. uri

Vstop prost

Za obilen obisk se priporoča

J. A. RAČIČ, restavrater

NI VSEENO

katero znamko kolesa si kupite. Vedeti morate, da so kolesa po Din 2800·— 1600·— in 1000·—. Varujte se najcenejših koles, ker se podražijo vsled popravil.

Kupite samo

STEYR-WAFFENRAD

z dve letnim jamstvom.

Glavno zastopstvo in zaloga 3107

Bogomir Divjak, Maribor, Glav. trg 17

„GERMISAN"

najbolje sredstvo za luženje semena.

Dobiva se pri 126

Dr. A. Jenčiću, Maribor, Kopitarjeva 6.

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detela v Mariboru.